

สงครามรัสเซีย-ยูเครน ผลสะท้อนเชิงดุลอำนาจและท่าทีของประเทศในโลกอาหรับ

ชูชาติ พุ่มเพ็ง*

บทนำ

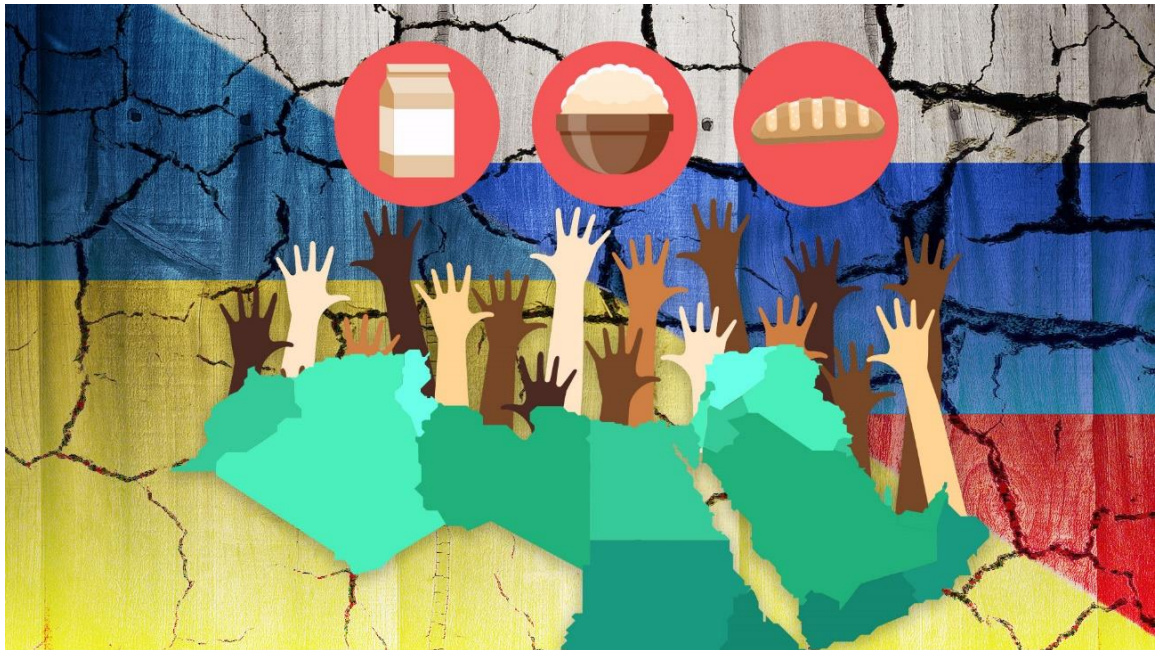
ขึ้นชื่อว่าสงครามย่อมไม่อาจมองภาพนอกกรอบให้เป็นจินตนาการทอดยาวได้มากไปกว่ามหาพิบัติภัยอันเลวร้ายต่อมวลมนุษยชาติ และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในประเทศที่เป็นคู่ขัดแย้งเอง หรือประเทศอื่น ๆ ในฐานะประชาคมโลก เนื่องจากแนวคิดเชิงการปะทะกันระหว่างคู่ขัดแย้งมีความซับซ้อน และอยู่ภายใต้เงื่อนไขมากมายที่ต่างฝ่ายต่างหุบยกมาเป็นข้ออ้างเพื่อความชอบธรรม ตลอดจนรูปแบบทางยุทธวิธีการรบในกระแสโลกยุคใหม่ไม่เน้นการตอบโต้แบบเผชิญหน้าหรือแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน (vis-à-vis) หากแต่เป็นการที่ต่างฝ่ายต่างครอบครองอาวุธยุทธภัณฑ์ที่ทันสมัย ยิ่งพบว่าการโจมตีมักเน้นจากระยะไกล ไม่ใช่การดาหน้ากรีธาทัพแบบเข้าประชิดเพื่อปะทะข้าศึกเหมือนในอดีตอีกต่อไป เช่นเดียวกับปฏิบัติการทางทหารของรัสเซียที่เข้าบุกยูเครนรอบนี้สะท้อนให้เห็นว่าสงครามสื่อเค้ายืดเยื้อยาวนาน การยึดยูเครนแบบเบ็ดเสร็จไม่สามารถกระทำได้ในเร็ววัน เพราะชาติพันธมิตรนาโต้ นำโดยสหรัฐฯ ยังคงสนับสนุนอาวุธและเปิดปฏิบัติการการฝึกเชิงยุทธวิธีการรบแก่กองทัพยูเครนหวังผลเสริมขวัญและกำลังใจและสมรรถนะทางการทหารให้แก่กองทัพยูเครนจนสามารถต้านการรุกคืบของกองทัพรัสเซียมิให้เข้าบุกยึดเมืองหลวงของยูเครนได้โดยง่าย รวมทั้งสหรัฐฯ ยังเดินหน้าเรียกร้องให้ชาติพันธมิตรเห็นพ้องและร่วมกันใช้ยุทธศาสตร์โลกล้อมประเทศ และออกมาตราการคว่ำบาตรทางการเงินและเศรษฐกิจของรัสเซียอย่างเข้มข้น หนักหน่วง และรุนแรง

โลกอาหรับเผชิญความเสี่ยงและผลกระทบด้านใด

ปัญหาการเผชิญหน้าระหว่างรัสเซียกับยูเครน รวมถึงพันธมิตรนาโต้บ่งชี้ให้เห็นถึงรูปแบบดุลอำนาจที่เปลี่ยนไปจากขั้วอำนาจเดียว (unipolar system) สู่หลายขั้วอำนาจ (multipolar system) หลายประเทศต้องทบทวนและพิจารณานโยบายรวมถึงยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อถ่วงดุลอำนาจให้อยู่ในระดับที่พอเหมาะ ไม่นิยมเอียงไปทางใดทางหนึ่งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศและความมีเสถียรภาพและความมั่นคงภายในประเทศให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด โดยเฉพาะมาตรการต่าง ๆ ที่ประเทศผู้นำอย่างสหรัฐฯ เรียกร้องให้ชาติพันธมิตรนาโต้ร่วมมือกันเพื่อตอบโต้รัสเซียด้วยการออกมาตราการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจทุกทิศทุกทางทั้งในภาคธุรกิจและการเงินจนส่งผลให้ค่าเงินของรัสเซียได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ขณะที่รัสเซียแก้เกมด้วยการปิดท่อส่งก๊าซธรรมชาติเหลวไปยังยุโรปเพื่อกดดันมิให้ประเทศต่าง ๆ ในสหภาพยุโรปเข้ามาเติมพื้นที่ในสมรภูมิครั้งนี้

* นักวิเคราะห์สันพันธ์ชำนาญการพิเศษ (ภาษาอาหรับ) สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กรณีสงครามรัสเซีย-ยูเครนรอบนี้ส่งผลกระทบต่อด้านราคาพลังงานอย่างมาก และยิ่งกว่านั้นหลายประเทศกำลังเผชิญกับสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีราคาเพิ่มสูงขึ้นหลายเท่าตัว ด้วยเหตุผลการขยับขึ้นของราคาพลังงานแบบก้าวกระโดด จนรัฐบาลไม่อาจแบกรับภาระหรืออุดหนุนราคาเชื้อเพลิงได้ ทำให้ต้นทุนในภาคขนส่งได้รับผลกระทบจนนำไปสู่ปัญหาราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นตามกลไกตลาดและระบบเศรษฐกิจภาคการผลิตและขนส่งซึ่งเป็นห่วงโซ่อุปทาน ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับพลังงานอาจไม่กระทบโดยตรงกับประเทศในกลุ่มคณะมนตรีความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council: GCC) ซึ่งมีหลายประเทศเป็นผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันสู่ตลาดโลกและสถานการณ์นี้บ่งชี้ว่าเป็นช่วงของการทำกำไรมากกว่า แต่เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบทางอ้อมย่อมสะท้อนให้เห็นปัญหาความขาดแคลนอาหาร เนื่องจากอัตราพืชผลในภาคการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ^๑ ดังนั้น ย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศเหล่านี้จะได้รับผลกระทบรุนแรงเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดสมมุติฐานว่าสงครามรัสเซีย-ยูเครนจะมีผลต่อภูมิภาคโลกอาหรับส่วนใหญ่อย่างไรท่ามกลางสถานการณ์การแบ่งขั้วอำนาจระหว่างตะวันออกและตะวันตก

หลายประเทศในโลกอาหรับจัดเป็นประเทศที่อยู่ในลำดับต้น ๆ ที่พึ่งพาสินค้าจำพวกเมล็ดข้าว ธัญพืชจากรัสเซียและยูเครน เนื่องจากมีราคาเชิงต้นทุนนำเข้าที่ถูกกว่าเมื่อเทียบกับการนำเข้าจากสหรัฐฯ ฝรั่งเศส แคนาดา อาร์เจนตินาหรือประเทศอื่น ๆ นอกภูมิภาค เนื่องจากภาคการผลิตพืชผลทางการเกษตรตามส่วนแบ่งตลาดพบว่า รัสเซียและยูเครนครองส่วนแบ่งสินค้าประเภทข้าวรวมกันมีปริมาณถึง ๑ ใน ๔ ของโลก โดยเฉพาะข้าวสาลีซึ่งพบว่ามีอัตราอยู่ที่ ๕๕ ล้านตัน/ปี ซึ่งหลายประเทศในโลกอาหรับพึ่งพาสินค้าจากรัสเซียและยูเครนเป็นหลัก อาทิ อียิปต์ ตุนิเซีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เพื่อให้เพียงพอต่อ

^๑ กลุ่มประเทศอ่าวอาหรับส่วนใหญ่ประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งอาหาร เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกไม่เอื้อต่อการผลิตพืชผลทางการเกษตร รวมถึงสภาพอากาศที่ร้อนแล้ง ขาดแคลนแหล่งน้ำ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย

ความต้องการสำหรับบริโภคภายในประเทศ กรณีของตูนิเซียชัดเจนว่าพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากรัสเซีย กว่าร้อยละ ๖๐ ขณะที่อียิปต์มียอดนำเข้าข้าวจากรัสเซียราว ร้อยละ ๘๐ สำหรับโมร็อกโกนำเข้าข้าว จากทั้งรัสเซียและยูเครนในปริมาณที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ ๑๐.๕ และร้อยละ ๑๙ แบ่งสัดส่วนจาก ทั้งสองประเทศตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีประเทศชูดานพึ่งพาข้าวจากรัสเซียอยู่ที่ ร้อยละ ๔๖ ขณะที่เยเมน นำเข้าจากรัสเซีย ร้อยละ ๓๑ แต่นำเข้าข้าวจากยูเครนเพียง ร้อยละ ๖.๘

ปรากฏการณ์รัสเซียบุกยูเครนดังกล่าวส่งผลให้ประเทศอาหารหลายประเทศได้รับอานิสงส์จากราคาน้ำมันที่พุ่งสูงแต่ขณะเดียวกันหลายประเทศต้องเผชิญกับวิกฤตความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากหากย้อนไปดูรายงานขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) พบว่า สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารกำลังทำให้เส้นกราฟดิ่งหัวลง การขาดแคลนอาหารของประชากรโลกในปี ๒๐๒๑ อยู่ในระนาบปานกลางไปถึงรุนแรง นั่นคือในโลกนี้ ๑ ใน ๓ คนจะกลายเป็นคนไร้อาหารหรือไม่มีอาหารบริโภค ซึ่งมีสูงถึง ๒.๓๗ พันล้านคน ถือเป็นจำนวนประชากรที่ไม่มีอาหารเพียงพอในการบริโภค (สถิติในปี ๒๐๒๐) และเพียงปีเดียวพบว่ายอดของผู้ขาดแคลนอาหารพุ่งสูงถึง ๓๒๐ ล้านคน ผลการสำรวจดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ประชากรโลกกำลังเผชิญกับความมั่นคงทางอาหารโดยในปี ๒๐๒๐ อยู่ในระดับรุนแรงมากหรือ ราวร้อยละ ๑๒ คิดเป็นจำนวนประชากร ๙๒๘ ล้านคน หรือเพิ่มขึ้น ๑๔๘ ล้านคน เมื่อเทียบกับปี ๒๐๑๙ ซึ่งประชากรเหล่านี้จัดอยู่ในลำดับต้น ๆ โดยส่วนใหญ่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศแถบแอฟริกา เอเชีย และ ลาตินอเมริกา รวมทั้งคาบสมุทรคาริบเบียน

ท่าทีของโลกอาหารกับการถ่วงดุลอำนาจ

ประเทศอาหารในภูมิภาคตะวันออกกลางและตอนเหนือของแอฟริกาส่วนใหญ่จำนวน ๑๕ ประเทศ มีท่าทีเป็นกลางไม่เลือกข้างใดข้างหนึ่งชัดเจน แต่แสดงให้เห็นว่าได้ออกเสียงเห็นชอบตามมติของเสียงส่วนใหญ่ ภายใต้กรอบภาควิชาการขององค์การสหประชาชาติ^๒ ที่ออกมาประณามรัสเซียและเรียกร้องให้รัสเซียยุติปฏิบัติการบุกยูเครนโดยเร็ว ซึ่งกรณีนี้ถือเป็นการออกเสียงตามมติของสหประชาชาติเพื่อไม่ให้ตกขบวน ยกเว้นซีเรียเพียงประเทศเดียวที่คัดค้านมติดังกล่าวโดยได้แสดงบทบาทและท่าทีสนับสนุนรัสเซีย เนื่องจากถือว่ารัสเซียคือมหาอำนาจที่พึ่งพาได้ในยามยากลำบาก โดยเฉพาะบทบาทของรัสเซียที่ส่งทหารเข้ามาช่วยเหลือ กองทัพรัฐบาลของประธานาธิบดีบาชาร์ อัลอัสาด ทำให้รอดพ้นจากการถูกโค่นล้มในช่วงสงครามกลางเมือง ระหว่างกลุ่มต่อต้านนำโดย นักรบจากขบวนการรัฐอิสลาม (Islamic State: IS) นอกจากนี้ มีบางประเทศ ที่งดออกเสียง อาทิ แอลจีเรีย อิรัก และชูดาน รวมถึงโมร็อกโกที่ไม่เข้าประชุมในวาระดังกล่าว

^๒ การประชุมวาระพิเศษครั้งที่ ๑๑ ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ได้มีการลงมติอย่างท่วมท้นในการรับร่าง มติประณามรัสเซีย เมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ด้วยคะแนนเสียง เห็นด้วย ๑๔๑ เสียง ไม่เห็นด้วย ๕ เสียง และงดออกเสียง ๓๕ เสียง จากสมาชิกทั้งหมด ๑๙๓ ประเทศ

หากวิเคราะห์ท่าทีของประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคตะวันออกกลางและตอนเหนือของแอฟริกาพบว่า ท่าทีดังกล่าวเป็นการสะท้อนผ่านเวทีร่วมของสหประชาชาติที่เรียกร้องให้ทุกฝ่ายที่เป็นคู่ขัดแย้ง ยุติการใช้ความรุนแรง เคารพอำนาจอธิปไตยของกันและกัน และหันหน้าสู่โต๊ะเจรจาหาทางออกร่วมกัน โดยสันติวิธี ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของข้อมติดังกล่าว การที่โลกอาหรับเลือกตอบสนองด้วยท่าทีเหล่านี้ถือเป็น เรื่องที่ไม่เกินความคาดหมาย หวังลดกระแสความไม่พอใจของทั้งสหรัฐฯ และพันธมิตรชาติตะวันตก และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทุกฝ่าย ทั้งรัสเซีย ยูเครน รวมทั้งสหรัฐฯ และชาติตะวันตกอื่น ๆ เพราะเมื่อประเมินผลเชิงยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือในสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า บทบาทของรัสเซียได้ฉายภาพชัดขึ้นในการขยายอิทธิพลและให้น้ำหนักต่อประเด็นในภูมิภาคตะวันออกกลาง และแถบตอนเหนือของแอฟริกามากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต ในขณะที่สหรัฐฯ และฝรั่งเศสซึ่งมีสถานะเป็น ผู้เล่นหลักในภูมิภาคตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมาดูเหมือนว่ากำลังลดบทบาทการแก้ไขปัญหาหรือบางครั้ง อาจนำไปสู่ปัญหาใหม่ ๆ ที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ๆ ในภูมิภาค ทั้งปัญหาสงครามกลางเมืองในเยเมน ปัญหา ความวุ่นวายทางการเมืองในเลบานอน ปัญหาสงครามกลางเมืองในลิเบีย ความปั่นป่วนทางการเมือง ในซูดาน ปัญหาความมั่นคงในมาลีและโซมาเลีย ซึ่งสหรัฐฯ และพันธมิตรชาติตะวันตกยังไม่สามารถดำเนินการ ใด ๆ ในทางปฏิบัติให้เห็นผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม ปัจจัยเหล่านี้ทำให้หลายประเทศในโลกอาหรับไม่อาจ คาดการณ์หรือประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าแบบชัดเจนได้ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเปลี่ยนแปลงใน ทุก จังหวะอย่างก้าวฉับต้องวิเคราะห์บทบาทและท่าทีของประเทศอย่างระมัดระวัง เนื่องจากบทสรุปไม่สามารถ พินิจได้หรืออาจดำเนินไปท่ามกลางความไม่แน่นอนเช่นนี้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้หลายประเทศใน โลกอาหรับไม่สามารถแสดงท่าทีแบบเลือกข้างได้เหมือนกับกรณีของซีเรียที่เลือกยืนข้างรัสเซียในรูปแบบ

ของความสัมพันธ์ต่างตอบแทน ขณะที่หลายประเทศยังคงประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวเร่ง ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านพลังงาน ก๊าซธรรมชาติเหลว และผลิตผลทางการเกษตรโดยเฉพาะข้าวสาลี ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

หากโลกอาหรับต้องการเลือกข้างเพียงเพื่อหวังสร้างดุลอำนาจแบบเด่นชัด ย่อมปฏิเสธไม่ได้ว่า สถานการณ์ข้างหน้าอาจเผชิญผลกระทบและปัญหาอื่น ๆ ตามมา โดยเฉพาะปัญหาเศรษฐกิจ เพราะหากเลือกยืนข้างสหรัฐฯ และชาติพันธมิตร อาจทำให้รัสเซียออกมาตราการงดการส่งออกสินค้าการเกษตรที่จำเป็น หรือหากเลือกยืนข้างรัสเซียอาจต้องเผชิญกับมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจและการเงินเหมือนกับกรณีอิหร่านที่กำลังเผชิญอยู่ก็เป็นได้

นอกจากนี้ การแสดงท่าทีเลือกข้างเท่ากับเป็นการชักศึกเข้าบ้าน ตัวอย่างกรณีของซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ที่แทรกแซงการเมืองในเยเมน ทำให้ตลอดทศวรรษที่ผ่านมาต้องเผชิญกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงโดยเฉพาะการใช้อากาศยานไร้คนขับโจมตีคลังน้ำมันแห่งชาติในซาอุดีอาระเบีย รวมทั้งแสดงท่าทีคุกคามโจมตีศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในหลายเมืองของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ยิ่งในระยะหลังปฏิบัติการทางทหารของกบฏฮูษีย์ (Houthi movement) ในเยเมนมีขีดสมรรถนะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากอิหร่าน ยังไม่นับรวมปัญหาข้อพิพาทเรื่องดินแดนในโมร็อกโกระหว่าง

กลุ่มโพลิสซารีโอกับรัฐบาลโมร็อกโก^๓ หากรัสเซียในฐานะสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ลุกขึ้นมาใช้สิทธิ์การสนับสนุนและยอมรับขบวนการโพลิสซารีโอ จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและอธิปไตยของโมร็อกโกทันที ด้วยเหตุนี้ โมร็อกโกจึงเลือกที่จะไม่เข้าร่วมการประชุมวาระพิเศษเร่งด่วนครั้งที่ ๑๑ ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าท่าทีของโมร็อกโกไม่ต้องการสร้างความหมองมัวให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

บทสรุป

หลังจากรัสเซียเปิดฉากบุกยูเครนนับตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๐๒๒ เรื่อยมาจนถึงขณะนี้ นับว่าเป็นวิกฤติที่สร้างผลกระทบรุนแรงและขยายวงกว้างไปทั่วโลก เนื่องจากสงครามและการตอบโต้ไม่ใช่การโจมตีระหว่างกันด้วยอาวุธเพียงอย่างเดียว หากแต่มียุทธศาสตร์ที่ต่างฝ่ายต่างนำมาใช้ตอบโต้กันเห็นได้ชัดจากการออกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจที่สหรัฐฯ และพันธมิตรนาโต้ใช้เพื่อกดดันรัสเซียให้ยุติการบุกยูเครนทันที ยังไม่รวมถึงการโดดเดี่ยวรัสเซียจากทุกเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านทุกองค์การพหุภาคีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมโยงที่มีอยู่กับรัสเซียเพื่อสร้างผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาค โดยจำกัดนโยบายทางการทหารหวังให้สงครามยุติลงโดยเร็ว ขณะที่รัสเซียได้ตอบโต้ด้วยการยุติการส่งก๊าซธรรมชาติเหลวและเชื้อเพลิงเข้าไปในยุโรป ส่งผลให้เกิดภาวะการขาดแคลนพลังงานจนสร้างผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของชาวยุโรปและทุกประเทศทั่วโลกอย่างรุนแรงด้วยเช่นกัน

อาจกล่าวได้ว่าสงครามรัสเซีย-ยูเครนถือเป็นภัยคุกคามที่คาดไม่ถึงและส่งผลกระทบใหญ่หลวงต่อวิถีความเป็นอยู่ของประชากรในทุกประเทศทั่วโลก ไม่เว้นแม้แต่ประเทศในโลกอาหรับ ซึ่งดูเหมือนว่าจะห่างไกลอย่างมากในเชิงภูมิศาสตร์ แต่ผลกระทบด้านเศรษฐกิจได้ลุกลามครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับเรื่องปากท้อง เนื่องจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภคทยอยขึ้นราคาอย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าบางประเทศจะอุดมด้วยทรัพยากรพลังงาน แต่ปัญหาความมั่นคงทางอาหารกลับใหญ่หลวงกว่า เนื่องจากต้องพึ่งพาสินค้าการเกษตรโดยเฉพาะข้าวสาลีจากรัสเซียและยูเครนในปริมาณมาก ปัจจุบันนี้ทำให้หลายประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางและตอนเหนือของแอฟริกาต้องถ่วงดุลอำนาจผ่านการแสดงท่าทีที่รัดกุมเพื่อไม่ให้ประเทศของตนต้องถลำลึกสู่ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอำนาจตะวันตกและตะวันออก ที่มีทีท่าว่าจะขยายวงในเชิงภูมิรัฐศาสตร์แบบชัดเจนขึ้นทุกขณะ ผ่านความเปลี่ยนแปลงจากระบบอำนาจเดี่ยวสู่ระบบหลายอำนาจ ปรากฏการณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าแต่ละประเทศในภูมิภาค

^๓ โพลิสซารีโอ) Popular de Liberación de Saguía el Hamra y Río de Oro : POLISARIO) เป็นคำย่อมาจากภาษาสเปน) Spanish Abbreviation) หมายถึง กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ยกระดับสถานะเป็นองค์กร เริ่มก่อตั้งขึ้นจากการรวมตัวกันของประชาชนในพื้นที่ซาฮาราตะวันตกเมื่อปี ๑๙๗๖ มีเป้าหมายและอุดมการณ์สำคัญคือการต่อสู้เพื่อความเป็นเอกราชและมีอำนาจอธิปไตยของตนเองภายใต้ชื่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยอาหรับซาฮารา) The Saharan Arab Democratic Republic : SADR)

ต่างเลือกที่จะวางตัวเป็นกลางและมีนโยบายแบบหลวม ๆ โดยร่วมออกเสียงไปในทิศทางเดียวกันกับภาคีประเทศส่วนใหญ่ในการประณามรัสเซียตามมติขององค์การสหประชาชาติ โดยคำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน ไม่ต้องการนำตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาและไม่ต้องการเลือกข้างในการสนับสนุนหรือคัดค้านแบบเด่นชัด เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางและแถบตอนเหนือของแอฟริกาต่างพึ่งพาการนำเข้าข้าวสาลีจากรัสเซียและยูเครนในปริมาณมาก เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ ปัญหาปากท้องของประชาชนในประเทศเป็นตัวค้ำยันและเป็นหลักประกันถึงเสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐบาล ตัวอย่างปรากฏการณ์อาหรับสปริงคงบอกได้ว่าการปฏิวัติภาคประชาชนที่มีจุดเริ่มต้นจากประเทศตูนิเซียเกิดจากปัญหาข้าวยากหามากแวงจนประชาชนเดือนร้อน ภาพการประท้วงของชาวตูนิเซียตามสื่อต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นผู้ประท้วงที่ออกมาบนท้องถนนต่างชุมนุมปึงเรียกร้องให้ผู้มีอำนาจแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในประเทศจนนำไปสู่การปฏิวัติภาคประชาชนและการโค่นล้มประธานาธิบดีบินอาลีในที่สุด และต่อมาปรากฏการณ์อาหรับสปริงได้ขยายวงกว้างไปสู่หลายประเทศ ทั้งอียิปต์ ลิเบีย ซีเรีย บาห์เรน บนพื้นฐานข้อเรียกร้องของประชาชนที่แตกต่างกันไป ทั้งหมดขึ้นอยู่กับผลกดทับที่ประชาชนทนแบกรับไว้หรือปัญหาการบริหารประเทศที่ผิดพลาดและผู้ปกครองหรือผู้ใช้อำนาจจงใจซุกปัญหาเหล่านั้นไว้จนเป็นแรงเหวี่ยงให้ประชาชนออกมาเพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของพวกเขาตัวเอง

บรรณานุกรม

- <https://www.aljazeera.net/opinions/2022/3/13/%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%B1%D9%88%D8%B3%D9%8A%D8%A7-%D8%B9%D9%84%D9%89-%D8%A3%D9%88%D9%83%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%8A%D8%A7-%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%B9%D9%83%D8%A7%D8%B3%D8%A7%D8%AA%D9%87%D8%A7>
- <https://www.bbc.com/arabic/interactivity-60671019>
- <https://www.france24.com/ar/%D8%A3%D9%88%D8%B1%D9%88%D8%A8%D8%A7/20220405-%D9%87%D9%84-%D9%8A%D9%85%D9%83%D9%86-%D9%84%D9%84%D9%88%D8%B3%D8%A7%D8%B7%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D9%8A%D8%A9-%D8%A3%D9%86-%D8%AA%D9%86%D8%AC%D8%AD-%D9%81%D9%8A-%D8%A5%D9%86%D9%87%D8%A7%D8%A1-%D8%A7%D9%84%D8%AD%D8%B1%D8%A8-%D8%A8%D8%A3%D9%88%D9%83%D8%B1%D8%A7%D9%86%D9%8A%D8%A7>
- <https://www.aljazeera.net/news/politics/2022/3/10/%D8%A7%D8%A7%D8%A7-175>
- <https://www.dohainstitute.org/ar/Lists/ACRPS-PDFDocumentLibrary/repercussions-of-the-russian-invasion-of-ukraine-on-the-middle-east.pdf>